

AVRUPA KÖMÜR VE ÇELİK BİRLİĞİ'NDEN AVRUPA BİRLİĞİ'NE

Avrupa kıtasında büyük yıkımlara ve dinmez acılara sebep olan iki dünya savaşının tecrübesini edinen Avrupa ulusları, savaş sonrası Avrupa'sının yeniden inşasında ortak değerler ve çıkarlar üzerine kurulu bir sistemi ve savaştan kaçınmayı ilke edindiler. Bu doğrultuda, Schumann¹ Planı (1950) çerçevesinde Fransa, İtalya, Benelüks ülkeleri ve Batı Almanya 18 Nisan 1951'de Paris Anlaşması'nı imzalayarak Avrupa Kömür ve Çelik Birliği kurdular. Böylelikle, savaş araç ve gereçlerinin yapımında önemli hammaddenin, kömür ve çelik, kullanımı kontrol altına alınmış oluyordu.

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu 25 Mart 1957'de Roma Anlaşmaları'nın imzalanmasıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu'nun kurulmaları izledi. Bu anlaşmalarla, Avrupa'da bir gümrük birliği yaratılıyor ve nükleer enerjinin geliştirilmesinde etkin bir işbirliği sağlanıyordu.

8 Nisan 1967'de imzalanan Füzyon Anlaşması ya da Brüksel Anlaşması ile Avrupa Toplulukları olarak anılan bu üç topluluk tek bir ifade ile "Avrupa Topluluğu" olarak ifade edilmeye başlandı.

1979 yılında da ilk kez Avrupa Parlamentosu'nun üyelerini belirlemek amacıyla yapılan demokratik seçimler ile Avrupa Topluluğu'nun yalnızca ekonomik bir topluluk olmadığı aynı zamanda Avrupa'nın geleceğinde ana aktörlerden biri olarak öne çıktığı görülmektedir. 1979'daki seçimleri takiben 1985 yılında imzalanan Schengen² Anlaşması ile anlaşmaya taraf olan devletlerarasında sınırlar açılarak kontrol noktalarında pasaport kontrolü uygulaması yürürlükten kaldırıldı.

1986 yılında da Tek Avrupa Şartı imzalanarak ticaretin önündeki engellerin kaldırılarak 'ortak Pazar' oluşturulması ve daha güçlü bir politik işbirliğinin sağlanması kabul edildi.

1980'li yılların sonlarına doğru Doğu Bloğu'nda yaşanan gelişmeler sonucunda iki kutuplu dünya sisteminin değişmesi ve bunun Avrupa'ya yansımaları sonucu 3 Ekim 1990'da Federal Almanya Cumhuriyeti (Batı Almanya) ile Demokratik Alman Cumhuriyeti (Doğu Almanya)'nın birleşmesini Avrupa Topluluğu'nun genişlemesi izledi. 1992 yılında İmzalanan Maastricht Anlaşması³ ve Haziran 1993'te Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da yapılan Avrupa Konseyi Zirvesi'nde "Kopenhag Kriterleri" olarak anılan kararlar ile Birliğe katılmayı amaçlayan ülkelerin sahip olması gereken şartlar belirlenmiştir.

1997 yılı Avrupa Birliği için dönüm noktası olmuştur. 2 Ekim 1997'de imzalanan Amsterdam Anlaşması ile Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın temelleri atılarak Birlik üyelerinin tek bir çatı altında uluslararası gelişmelere ortak refleks göstermeleri ve Birliğin yalnızca ekonomik bir güç olmanın ötesine taşınması için güçlü bir adım atılması sağlanmıştır.

---

¹ Robert Schumann, Fransa Dışişleri Bakanı

² Schengen, Lüksemburg'da bulunan Almanya ve Fransa ile sınır komşusu olan kasaba

³ Anlaşma ile Avrupa Topluluğu, Avrupa Birliği adını almıştır.

Roma ve Maastricht Anlaşmalarını revize eden Nice Antlaşması (2001) ile AB'nin doğruya doğru genişlemesi yönünde Birlik ülkeleri karar vermişlerdir. Bu anlaşma, AB'nin en büyük genişleme sürecini başlatmış ve 10 ülkenin 2004 yılında Birliğe üye olmasıyla sonuçlanmıştır.

Nice Anlaşması'nın imzalanmasının ardından Birlik üyesi 12 ülke⁴, 1 Ocak 2002 tarihinde ulusal para birimlerini değiştirerek Birliğin ortak para birimi olarak kabul edilen "Euro"ya geçiş yaptılar. 12 ülkeyi, 1 Ocak 2007 tarihinde Slovenya ile 1 Ocak 2008 tarihinde de Malta ve Kıbrıs Rum Kesimi izlemiştir. Böylelikle, Euro bölgesinin üye sayısı 15 olmuştur.

Birliğe son olarak, 1 Ocak 2007 tarihinde Romanya ve Bulgaristan üye oldular. Bununla birlikte, Hırvatistan, Makedonya ve Türkiye "aday ülke" sıfatıyla "tam üye" olmak için Avrupa Birliği ile müzakere etmektedirler.

---

⁴ Almanya, Fransa, İtalya, İspanya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Portekiz, Yunanistan, Finlandiya, Avusturya ve İrlanda.